

**UČEBNÝ PLÁN PREDMETU**

**Akademický rok 2025/2026**

**Názov predmetu:** Sociálne aspekty v ošetrovatel'stve

**Podmieňujúce predmety:** Sociológia

**Študijný program:** Ošetrovatel'stvo, Bc.

**Kategória predmetu:** Povinný

**Forma výučby:** Prednáška/cvičenie

**Forma ukončenia:** Započítanie kreditov

**Forma štúdia:** denná

**Obdobie štúdia:** 2. roč., 4.semester

**Rozsah výučby:** 1/2 hod./týždeň

**Počet kreditov:** 2

| <b>Týždeň</b>         | <b>Prednáška: Pondelok 11.00-12.30<br/>PVT (PF)</b>                                                                                                                                                            | <b>Cvičenie: Pondelok 9.15 – 10.45 1. a 3. sk. (PF)<br/>Pondelok 12.45 – 14.15 2. sk. (PF)</b>                                                                                                                                              |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.<br>09.02. – 13.02. |                                                                                                                                                                                                                | Úvod do predmetu a podmienky absolvovania predmetu.<br><i>MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD.</i>                                                                                                                                               |
| 2.<br>16.02. – 20.02. | Systém sociálnej ochrany na Slovensku.<br><i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>                                                                                                                                    | Nezamestnanosť a bezdomovecť ako zdravotný a sociálny problém.<br><i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>                                                                                                                                         |
| 3.<br>23.02. – 27.02. |                                                                                                                                                                                                                | Návšteva vybraného zariadenia krízovej intervencie.<br><i>Mgr. Alexandra Husivargová Theofanidis, PhD.</i>                                                                                                                                  |
| 4.<br>02.03. – 06.03. | Sociálnoprávna ochrana detí, starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím.<br><i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>                                                                                              | Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o ľudí s telesným zdravotným postihnutím.<br><i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>                                                                                                              |
| 5.<br>09.03. – 13.03. |                                                                                                                                                                                                                | Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o ľudí s duševným zdravotným postihnutím.<br><i>MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD.</i>                                                                                                         |
| 6.<br>16.03. – 20.03. | Legislatíva upravujúca poskytovanie sociálnej starostlivosti v SR - Zákon NR SR č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.<br><i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i> | Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o ľudí so zmyslovým zdravotným postihnutím. Návšteva organizácie zameranej na sociálnu pomoc nevidiacim a slabozrakým osobám (ÚNSS).<br><i>Mgr. Alexandra Husivargová Theofanidis, PhD.</i> |
| 7.<br>23.03. – 27.03. |                                                                                                                                                                                                                | Domáce násilie. Syndróm CAN. Zdravotné a sociálne dôsledky. Služby krízovej intervencie.<br><i>MVDr. Marcela Linková, PhD.</i>                                                                                                              |
| 8.<br>30.03. – 03.04. | Legislatíva upravujúca poskytovanie sociálnej starostlivosti v SR - Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.<br><i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>                                                  | Zdravotné a sociálne dôsledky látkových a nelátkových závislostí.<br><i>Mgr. Pavol Mikula, PhD.</i>                                                                                                                                         |

|                        |                                                                                                                                              |                                                                                                                                     |
|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9.<br>06.04. – 10.04.  |                                                                                                                                              | Štátny sviatok<br>Veľkonočný pondelok                                                                                               |
| 10.<br>13.04. – 17.04. | Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o osoby vo vyššom veku a o osoby v terminálnom štádiu choroby.<br>Mgr. Marta Nemčíková, PhD. | Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o Rómov a prisťahovalcov.<br>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.                             |
| 11.<br>20.04. – 24.04. |                                                                                                                                              | Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti z pohľadu študentov – prezentácia vybranej témy.<br>MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD. |
| 12.<br>27.04. – 01.05. | Sociálna práca v zdravotníctve. Referát sociálnej práce v zdravotníckom zariadení.<br>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.                             | Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti z pohľadu študentov – prezentácia vybranej témy.<br>MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD. |
| 13.<br>04.05. – 08.05. |                                                                                                                                              | Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti z pohľadu študentov – prezentácia vybranej témy.<br>MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD. |
| 14.<br>11.05. – 15.05. | Zhodnotenie splnenia podmienok pre absolvovanie predmetu.<br>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.                                                      | Záverečný test.<br>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.                                                                                       |

#### Podmienky pre absolvovanie predmetu:

1. **100% aktívna účasť na cvičeniach.**  
Neúčasť na cvičeniach musí byť riadne ospravedlnená u vyučujúceho, ktorý určí náhradu v zodpovedajúcej forme. Študent si môže počas semestra nahradiť ospravedlnené cvičenia, najviac v rozsahu 3 týždňov (Študijný poriadok UPJŠ v Košiciach, LF).
2. Účasť na **4 prednáškach.**
3. Vypracovanie a prezentácia zadaných úloh.
4. **Udelenie kreditov na základe záverečného testu.**

#### Hodnotenie testu:

Test pozostáva z 30 zatvorených otázok, s možnosťou výberu jednej správnej odpovede. Každá správne označená odpoveď má hodnotu **1 bod**. Spolu je možné získať **30 bodov**.

30 – 28 bodov = hodnotenie A                      22 – 21 bodov = hodnotenie D  
27 – 25 bodov = hodnotenie B                      20 – 18 bodov = hodnotenie E  
24 – 23 bodov = hodnotenie C                      < 18 bodov = hodnotenie FX

#### Odporúčaná literatúra:

HAMULÁK, J. a kol. Sociálna ochrana osôb so zdravotným postihnutím v pracovnom práve a práve sociálneho zabezpečenia. Právnická fakulta UK v Bratislave, 2022. Dostupné online: [https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Pracoviska/Katedry/KPPPSZ/Publikacne\\_vystupy/Subory\\_na\\_straniku/Sociálna\\_ochrana\\_osob\\_so\\_zdravotnym\\_postihnutim.pdf](https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Pracoviska/Katedry/KPPPSZ/Publikacne_vystupy/Subory_na_straniku/Sociálna_ochrana_osob_so_zdravotnym_postihnutim.pdf)

MÓRICOVÁ, Š., BARTOŠOVIČ, I., HEGYI, L. Znevýhodnené skupiny vo verejnom zdravotníctve. Vysokoškolská učebnica. VEDA, Bratislava 2013, ISBN 978-80-224-1278-0. 144 s.

MZ SR. Aktualizácia Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030. Jún 2022. Dostupné online: <https://health.gov.sk/?strategia-v-zdravotnictve>

NAGYOVÁ I, KATRENIÁKOVÁ Z (eds.). Textbook of Social Medicine. SafarikPress Publishing, Kosice 2019.

VÁGNEROVÁ M. Psychopatológie pro pomáhající profese. 4. vyd. Praha: Portál, 2008, 872 s. ISBN 978-807367-414-4.

Zákony NR SR Z. z. v znení neskorších predpisov: č. 448/2008 o sociálnych službách; č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP; č. 36/2005 o rodine č. 305/2005 o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele.

## Prezentácie študentov vo dvojiciach

### Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti z pohľadu študentov – témy:

|                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Nezáujem rodičov o dieťa, dnes veľmi rozšírená forma týrania?- na základe prípadovej štúdie analyzujte problém a navrhnete možnosti riešenia.                                        |
| 2. Trest - výchova alebo týranie, kde je hranica?- na základe prípadovej štúdie analyzujte problém a navrhnete možnosti riešenia.                                                       |
| 3. Prečo sú digitálne technológie také lákavé? Mobil deťom- áno alebo nie, kedy? Je ohrozený detský intelekt? Syndróm FOMO, Phubing, Hikikomori.                                        |
| 4. Riziká sociálnych sietí - virtuálne zneužívanie mladistvých - kyberšikana, flaming, sexting.                                                                                         |
| 5. Ako pandémie ohrozila duševné zdravie adolescentov? Charakterizujte na základe dostupných štúdií.                                                                                    |
| 6. Kto je vinník on alebo ona? Ako postupovať pri diagnostike domáceho násillia?                                                                                                        |
| 7. Detská mozgová obrna - navrhnete možnosti sociálnej pomoci pre pacienta a jeho blízkyh.                                                                                              |
| 8. Jeden deň - 24 hodín v živote vodičára - každodenné prekonávanie bariér a sociálna pomoc pre osobu s telesným zdravotným postihnutím.                                                |
| 9. Môj život s osobným asistentom - na konkrétnom prípade osoby so zdravotným postihnutím demonštrujte prácu osobného asistenta.                                                        |
| 10. Dieťa s kombinovaným zdravotným postihnutím - na konkrétnom príklade demonštrujte službu včasnej intervencie v rodine s dieťaťom do 6 rokov života.                                 |
| 11. Náhla cievná mozgová príhoda - navrhnete možnosti terciárnej prevencie a sociálnej pomoci pacientovi a jeho blízkyh.                                                                |
| 12. Diabetická neuropatia - navrhnete možnosti terciárnej prevencie a sociálnej pomoci pacientovi a jeho blízkyh.                                                                       |
| 13. Život s bielou palicou - na konkrétnom príklade demonštrujte každodennú realitu nevidiaceho človeka.                                                                                |
| 14. Dieťa s vrodeným sluchovým postihnutím - sociálna pomoc a poradenstvo rodine s nepočujúcim dieťaťom.                                                                                |
| 15. Prečo sú opatrovatelia osôb žijúcich s Alzheimerovou chorobou považovaní za „druhých neviditeľných pacientov“? Popíšte možné zdravotné a spoločenské dopady dlhodobého opatrovania. |
| 16. Diagnóza Schizofrénia a jej možné dopady na rodinný, pracovný a spoločenský život dospelého človeka.                                                                                |
| 17. Diagnóza Autizmus a jej možné dopady na život dieťaťa a jeho rodičov.                                                                                                               |
| 18. Amyotrofická laterálna skleróza - navrhnete možnosti sociálnej pomoci pre pacienta a jeho blízkyh. (Poznámka: Choroba, ktorou trpel napr. S. Hawking alebo futbalista M. Čišovský). |
| 19. Choroba motýlích krídel - navrhnete možnosti sociálnej pomoci pre detského pacienta a jeho blízkyh.                                                                                 |
| 20. Navrhnete možnosti dostupnej sociálnej pomoci pacientovi s vybraným zhubným nádorovým ochorením.                                                                                    |
| 21. Na konkrétnom príklade zhodnoťte pozitíva a negatíva poskytovania domácej opatrovateľskej služby z pohľadu klienta a z pohľadu formálneho opatrovateľa.                             |
| 22. Na konkrétnom príklade opište poskytovanie komplexnej starostlivosti v hospici.                                                                                                     |
| 23. Popíšte proces zdravotných prehliadok migrantov pri vstupe na územie SR.                                                                                                            |
| 24. Závislosť na videohrách - na konkrétnom príklade charakterizujte dopady tejto závislosti na zdraví.                                                                                 |
| 25. Bezdomovectvo - cez konkrétne príklady (organizácie, projekty, iniciatívy) opište možnosti pomoci ľuďom bez domova v našich podmienkach.                                            |
| 26. Popíšte reálne možnosti (projekt, iniciatívu) pre zlepšenie zdravotného stavu Rómov v podmienkach SR.                                                                               |
| 27. Spoločnosť očarená štíhlosťou - uveďte príklady rôznych diét propagovaných na internete a kriticky zhodnoťte ich možné dopady na zdravie populácie.                                 |
| 28. Čo sa môže stať, ak chýba psychohygiena a sociálna opora v živote zdravotníckych pracovníkov - uveďte príklady.                                                                     |
| 29. Reklama a zdravie - uveďte príklady mediálnych miskoncepcií o udržaní zdravia a zdravom životnom štýle a ich možné dopady na zdravie v spoločnosti.                                 |
| 30. Instagram a TikTok - posúďte ich krátkodobý a dlhodobý vplyv na duševné a fyzické zdravie adolescentov.                                                                             |
| 31. Laická farmakoterapia - zhodnoťte nadmerné užívanie antibiotík, liekov proti bolesti, anxiolytík a hypnotík na zdravie jednotlivca a ošetrovateľskú prax.                           |
| 32. Postcovidový syndróm u seniorov – charakterizujte na základe dostupných odborných štúdií.                                                                                           |

## OBSAH

Cieľom úlohy je naučiť sa vyhľadávať, pracovať a odovzdávať relevantné informácie v oblasti sociálneho lekárstva. Pokúste o hlbšiu analýzu vybranej témy z pohľadu vlastných názorov a skúseností v prepojení na to, čo je o tejto problematike už známe. Výskumné správy, štatistické údaje, grafy a vlastné tvorivé spracovanie sú vítané. Pri vyhľadávaní relevantných zdrojov sa pokúste pracovať s databázami ako EBSCO, Medline, PubMed, Google Scholar či SCOPUS.

## FORMA PREZENTÁCIE

PowerPoint prezentácia by mala trvať 7-10 minút (cca 10-15 snímok) v nasledovnej štruktúre:

1. snímka – názov témy, meno a priezvisko prezentujúceho
  2. snímka – obsah (štruktúra) prezentácie
  3. snímka ... rozpracovanie témy podľa obsahu predposledná snímka – krátke zhrnutie posledná snímka – zoznam všetkých použitých informačných zdrojov (min. 7 zdrojov).
- Príslušné informačné zdroje uvádzajte aj pri jednotlivých snímkach, vrátane zdrojov pri štatistických údajoch prevzatých z tabuliek, grafov a pod.

## CITOVANIE POUŽITÝCH ZDROJOV

Norma STN ISO 690 2012 - Harvard system - príklady:

### **monografia/učebnica**

GUZANIN, Štefan, Robert SABOVČÍK a Pavol KAČMÁR, 2004. Selected Chapters of Plastic and Reconstructive Surgery: vysokoškolské učebné texty. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Lekárska fakulta. ISBN 80-7097-557-1.

### **vedecký článok**

DUBAYOVÁ, Tatiana et al., 2010. The impact of the intensity of fear on patient's delay regarding health care seeking behavior: a systematic review vyhľadání zdravotníckej starostlivosti. In: International Journal of Public Health. Vol. 55, no. 5, p. 459-468. ISSN 1661-8556.

### **internetové zdroje**

SPEIGHT, J. G., 2005. Lange's Handbook of Chemistry [online]. London: McGraw-Hill.[cit. 2009.06.10.] ISBN 978-160119-261-5. Dostupné na:

[http://www.knovel.com/web/portal/basic\\_search/display?\\_EXT\\_KNOVEL\\_DISPLAY\\_boo](http://www.knovel.com/web/portal/basic_search/display?_EXT_KNOVEL_DISPLAY_boo)

kid=1347&\_EXT\_KNOVEL\_DISPLAY\_fromSearch=true&\_EXT\_KNOVEL\_DISPLAY\_se archType=basic

Posledná úprava: 14.01.2026  
Mgr. Marta Nemčíková, PhD.  
Garant predmetu